

Avtstrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 31. decembra. Uradno se danes razglasa:

Vzhodno bojišče. Premirje.
Italijansko bojišče. Po ljuti pripravi artiljerije in minskih metalcev napadla je večeraj popoldne francoska infanterija naše postojanke na Montu Tomba. Po težkem boju posrečilo se je nasprotniku, vdreti na nekaterih mestih v naše jarke. Protikoraki so v toku. Na ostalih frontnih oddelkih mnogokrat živahno artiljerijsko delovanje.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Berlin, 31. decembra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Pod močnim ognjenim varstvom sunili so angleški oddelki severno od železnice Boesinghe-Staden naprej. Naša posadka jih je vrgla nazaj in je napravila nekaj vjetih. Pri Buelaere povišal je sovražnik čez dan svoj artiljerijski ogenj. Ljuti minski boji pri Hulluchu in Lensu. Južno od Graincourta bil je en sovražni sunek v bližinskem boju zavrnjen. S skrbno pripravljenim napadom so se naše naskočne čete polastile južno od Marcoinga spredajšnjih angleških jarkov. Naši bataljoni naskočili so severno od La Vaquerie dele angleške postojanke. V večkratnih izgubopolnih protisunkih zamogel je sovražnik deloma izgubljeno ozemlje nazaj pridobiti. Vjeli smo 10 oficirjev in 365 mož. — Armada nemškega prestolonaslednika. Na zapadnem obrežju Maase na obeh straneh od Ornesa povišano artiljerijsko delovanje. — Armada vojvode Albrechta. V poizvedovalnih bojih na viščinah Maase se je nekaj Francozov vjelo. Na zapadnem bregu Maase bil je ogenj povišan.

Makedonska fronta. Živahno artiljerijsko delovanje med Vardarjem in jezerom Doiran.

Italijanska fronta. Ljuti artiljerijski in minski boji trajali so čez dan na hrbtu Tomba. Popoldne napadla je francoska infanterija in vdrla v dele Tomba-postojanke.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Novoletni pozdrav nemškega cesarja.

K.-B. Berlin, 19. decembra. Wolffova pisarna objavlja sledeče armadno in mornariško povelje na nemško armado in mornarico. „Leto težkih, pomembnih bojev prišlo je do konca. Ogromne bitke, ki so trajale od spomladi pa do jeseni na belgijski in francoski zemlji, odločile so se v prid va-

šega slavepolnega orožja. Na vzhodu prinesel je napadalni duh naše armade z mogočnimi udarci velike uspehe. Zdaj počiva tam orožje. Krasne zmage uničile so v par dnevih leta dolgo napadalno oboroženje Italijanov. V skupnem delovanju z armado je moja mornarica nanovo pri hrabrih podjetjih svoje zmožnosti dokazala. Nepretrgano izvršujejo podmorski čolni svoje težko, učinkujoče delo. S ponosom in občudovanjem gledamo na junško skupino naših obrambenih čet. Tako je nemški narod v orožju povsod na suhem in v vodi ogromno delo izvršil. Ali še upajo naši sovražniki, s pomočjo novih zaveznikov vas premagati in potem za vedno v težkem delu priborjeno svetovno stališče Nemčije razbiti. Posrečilo se jim ne bode. V zaupanju na našo pravično stvar in na našo moč gledamo s trdnim prepričanjem in z jekleno voljo na leto 1918. Zato naprej z Bogom k novim činom in novim zmagam!

Veliki glavni stan, dne 31. decembra 1917.

Viljem I. R.

Vojna na morju.

Novi uspehi podmorskih čolnov.

W.-B. Berlin, 26. decembra. V Srednjem morju so naši podmorski čolni zopet veliko število parnikov in jadernic napadli ter uničili. Prostorna vsebina potopljenih ladij znaša najmanj 38.000 brutto-register-ton.

V zatvornem okolju okrog Anglije se je zopet 21.000 brutto-register-ton potopilo. V Hoofden, v Kanalu in v Irskem morju so naši podmorski čolni 4 parnike in angleško ribiško ladjo „Forward“ uničili. Eden potopljenih parnikov bil je iz z malimi križarkami, razruševalci in oboroženimi ribiški parniki močno zavarovanega, torej brzkone posebno vrednega spremstva sestreljen. Med ostalimi uničenimi parniki nahajala sta se angleška naložena parnika „Euphorbia“ in „Rydal Hall“.

Šef admiralnega štaba mornarice.

18.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 27. decembra. Na severnem bojišču so naši podmorski čolni zopet 18.000 brutto-register-ton potopili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

18.500 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 29. decembra. V spretno in hrabro izvršenih napadih posrečilo se je enemu nših podmorskih čolnov v Irskem morju tekom 5 dni 18.500 brutto-register-ton uničiti. Vse ladje so bile veliki parniki.

Šef admiralnega štaba mornarice.

30.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 29. decembra. Naši podmorski čolni so v Srednjem morju zopet 9, skoraj samo oboroženih parnikov s skupno 30.000 brutto-register-tonami potopili.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Trije angleški vojni parniki uničeni.

K.-B. London, 22. decembra (Reuter.) Admiraliteta naznanja! V noči od 22. na 23. t. m. so na holandskem obrežju pri megle-nemu vremenu trije angleški razruševalci na mine pršli ali pa so bili torpedirani. Pri temu je prišlo 13 oficirjev in 100 mož ob življenje.

Šef admiralnega štaba mornarice.

25.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 31. decembra. Novi uspehi v Bisay, angleškem Kanalu in Irskem morju: 25.000 brutto-register-ton.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Feldmaršal Eichhorn.

Uradno se poroča, da je bil generalni oberst v. Eichhorn vsled svojih zaslug kot vrhovni poveljnik 10. armade in za uresniče-

Generalob. von Eichhorn.

nje mirovnih pogajanj na vzhodni fronti imenovan za generalfeldmaršala. Ob tej priliki prinašamo njegovo sliko.

Pogajanja za mir.

V zadnji številki že smo poročali o začetku mirovnih pogajanj med nami in našimi zavezniki na eni ter Rusijo na drugi strani. Od uradne strani so došla glede teh pogajanj sledeča poročila:

Predlogi ruskih zastopnikov.

Ruski delegati so izjavili, da izhajajo od jasno izrečene želje narodov Rusije, da dose-

Kar je Kudlich obljubil, je tudi pošteno storil. Že 24. julija je spisal svoj predlog, ki je bil pri tretji seji državnega zbora 26. julija prečitan in od njega tako prepričevalno utemeljen, da so na vprašanje predsednikovo, kdo hoče ta predlog podpirati, brezizjemno vsi poslanci vstali. Predlog se je glasil:

Visoki državni zbor naj izjavi, da poneha odsihmal podložništvo z vsemi iz njega izvirajočimi pravicami in dolžnostmi s pridržkom določb o odškodnini.

Dasiravno je pretela temu predlogu še marsikatera nevarnost, — bilo je dovolj nasprotnikov — vendar je 31. avgusta 1848 po mogočnih govorniških bitkah zadonela osvobodilna beseda: „Dedinsko podložništvo, tlaka in vsakršna odvisnost kmeta napram gosposki je ponehala.“

Kmet je bil prost zadnjih spor — njegov osvoboditelj je Hans Kudlich!

Ob smrti enega največjih dobrotnikov kmetkega stanu naj se tega moza spominja z hvaležnostjo tudi slovenski kmet ter si naj zapomni ime moza, ki ga je rešil sramotnih spor, ga naredil enakoveljavnega drugim stanovom in največ pripomogel za kmetijski napredek, kateremu je dal predpogoj svobodnega razvoja! Naj živi na veke med nami spomin velikega dobrotnika kmetkega stanu!

(„Gosp. glasnik“)

Po Francu Witzany, Grottenhof.

Hans Kudlich † — osvoboditelj kmetov.

Iz Amerike je došla vest, da je v Hobokenu pri Novem Yorku dr. Hans Kudlich v 94. letu svoje starosti preminul. Ko bi bili drugačni časi, izkazalo bi avstrijsko kmetovalstvo svojemu osvoboditelju javno slednjo čast. V teh časih velikih dogodkov se pa vendar spodobi, da se spominjamo moza, ki je tudi v burni dobi spočel veliko idejo. Malo njegovih sovrstnikov z osodnega dne 13. marca 1848 in prve zbornice se živi. Daleč od svoje domovine, katero mu je kruta usoda priskutila, zatisnil je Kudlich svoje trudne oči. Zvest je bil kmet-skemu stanu, zvesto je bilo tudi avstrijsko kmetovalstvo svojemu prvemu voditelju.

Kot bajke se čitajo orisi o položaju našega kmetovalstva pred letom 1848. „Tlaka in desetina“ sta besedi, ki sta jih s srdom in z gnevom izgovarjala dedec in babica, besede, ki še vnucom vzbujajo mučna čustva. Da se naš kmet v sedajni vojni tako odlikuje in sicer na fronti in v zaledju, je to v prvi vrsti storil, ker je svoboden kot človek, svoboden kot državljan.

Komaj verjetno se nam zdi, da je bilo kedaj drugače. Toda kmet je bil podložnik, tlačan; imel je le

dolžnosti, njegov gospod le pravice. Njiva, ki jo je s težavo obdeloval, pičli pridelek, živina slaba koča, v kateri je bival, vse to ni bilo kmetovo ampak plemičevo.

Marija Terezija je osnovala krožne urade in je kmetov položaj nekoliko zboljšala. Toda še le Jožef II. je prišel zlu do korenin. Izrazil je znanementite besede: „Nesmisel je verjeti, da je gosposka imela zemljo, predno je bilo podložnikov.“ Z zakonom z dne 1. novembra 1781 je odpravil robstvo. Kmet je dobil od svojega najblazjega kneza zopet človeške pravice. Tlako delati in desetino dajati je pa moral kmet še tudi po smrti cesarja Jožeta. Ni bilo upanje, da bi se bilo kaj zboljšalo.

Na mah je pa bila razbita trhla država stanov. Marčni dnevi leta 1848 so zahtevali svoje žrtve in junija meseca tistega leta so se vršile volitve za prvi državni zbor.

Slezki kmetje so poslali Kudliča, kmetkega sina iz Lobensteina, ki je bil tam 25. oktobra 1823 rojen in je študiral na Dunaju pravoslovje. Dne 13. marca 1848 je stal na dunajskih nasepih in je krvavel za svobodo.

Pri zborovanju volilnih mož je rekel 24-letni Kudlich: „Kaj se obotavljate? Ali je tisočletno robstvo omrtvilo vaše mišljenje in vaše roke? Kri je tekla, tudi dobra, blaga kmetška kri. Pojdite si po svoje človeške pravice, pridobite si pravice do svobodnega posestva!“

